

Steen Thrane Hansen (f.1953) er nu pensioneret fra finansbranchen, hvor han startede som elev i Roskilde Sparekasse, og siden tog turen med til DK Sparekassen, Bikuben, BG Bank og endelig Danske Bank. Steen gik på pension i 2019, og bruger bl.a. en del af sin tid på slægtsforskning. I den forbindelse har Steen opnået en stor erfaring i at læse de gamle protokoller.

Steen Thrane Hansen har på opfordring transskriberet nogle dokumenter med relation til tiden lige efter at Algade 15 (nu kaldet Bryggergården) brændte ved den store brand i 1731 – en brand som lagde store dele af Algade og Hersegade øde – og ikke mindst tog byens rådhus med i flammerne.

Efter branden

Efter branden blev tabene opgjort med henblik på at skaffe de nødlidte økonomisk hjælp fra kongen, hvilket i nogen grad lykkedes.

Ejeren af hjørneejendommen Algade/Rosenhavestræde var i 1731 rådmænd, købmand m.v. Anders Rasmussen Lange, og i det nedenstående link kan man se hvordan hans tab opgøres i den originale protokol, idet det skal bemærkes, at han mistede hele 3 gårde og en mindre ejendom i forbindelse med en tobaksmark.

Anders Rasmussen Lange havde umiddelbart før branden købt naboejendommen af Peder Post. Vi kender ikke størrelsen på disse ejendomme – men de indgår samlet i tabs-opgørelsen (punkt7) og det er den samlede grund der senere bebygges af Lange med 23 fag til gaden og 27 fag til strædet.

Man må sige at Peder Post har været heldig med sit salg – dog bliver han boende i ejendommen og mister sit indbo ved branden, og derfor optræder han også i tabsopgørelsen (punkt 6)

[Algade 13 m.fl. efter branden i 1731](#)

Teksten er transskriberet og gjort bedst mulig læsbar med små justeringer i tegnsætning, tekstopbygning m.v.

og enkelte ord er erstattet med et ?, da det ikke har været muligt at tyde håndskriften til noget meningsfyldt.

Rådmænd Anders Rasmussen handlede i Partier til købmænd i Roskilde og andre steder, med adskillige sorter købmændsvarer. Holdt bryggeri og brændevins brænderi at udsælge i stort til kroer, sker i byen og udenbys ud en store bedrift. Havde en stor tobaks plantage, og holdt et fuldkommen tobaksspinderi ud sit hus. Brugte det største husbrug blandt indbyggerne i Roskilde. Også tømmerhandling af eg og fyrre tømmer, hvoraf han havde en anseelig kvantitet i forråd på stedet. Vist hans hovedgård, med gården næst ved, som han nylig havde købt af Peder Post, begge

af ? ?, af værdi 2500 RD. Nok en gård i Hersegade beboet af Børge vognmand - 3 længer, dog med halmtag værdi 250 RD:

Endnu en planteurs bolig med indhegnet plante hauge til tobak og besåede misbænke, som alt blev ruineret, var ej bekostet med 150 RD, beløber sig da summa af disse belånedede ejendomme 2900 RD.

Der foruden mistet forråd af adskillige sorter grovvare så vel som urte-, isen kram og deslige ejer vare i det ? for en sum af 2000 RD, tobaksblade så vel der i gården som i andre afbrændte gårde, opbrændt over for 1500 RD, Bryggermalt gærer og brændevins redskaber alt af en kostbar og fuldkommen indretning og størrelse, så vit brændt og for derved er, har kostet i det mindste 300 RD. Korn varer af alle sorter, mest af malt, er opbrændt over 1000 tønner ansættes dog i kun for 1000 RD. Opbrændt heste, vogne seletøj, plov redskab og der tilhørende for 200 RD. Alle hånde boskab og løsøre i stuer, køkken bryggers, kælder, haven og deslige, var værd som er afbrændt 700 RD. Fyrre og ege tømmer samt en kvantitet af brænde er også af ilden fortæret for 500 RD, Sum 6200 RD.

Foruden de prioriteter for afbrændt som ? på sine steder er anførte, har rådmanden gæld efter modgangen regninger for de afbrændte tilstående, som nu med denne store ulykke står i ? og vel bliver uvis 800 RD.

Summa af denne mands tab ved ildebranden 9900 RD.

Genopbygningen

Det står klart, at Anders Rasmussen Lange meget hurtigt går i gang med genopbygningen af Algade 15, for allerede i 1832 fremgår det af et lånedokument til madam Müller, enke efter Berthel Bjørnsen, at der er opført 3 længer, og at Lange forpligter sig til at opføre den fjerde inden årets udgang.

Det originale lånedokument kan læses her:

[lånedokument 1732 Lange til Müller](#)

og indledningen er transskriberet således:

Jeg underskrevne Anders Rasmussen Lange, rådmand her i Roskilde gør hermed vitterligt at være skyldig til ædle og højfornemme dame Anne Dorothea Müller sal. Berthel Bjørnsens, 2500 RD courant, hvor af til 96 p danske ?, som madame Bjørnsens mig efter min begæring lånt og forstrakt haver thi bepligter jeg hermed. på tro og love, mig og mine arvinger osv. pantsætter jeg hermed min ejendoms gård her i Roskilde, hvor på nu findes opbyggt 3 fuldkomne længer, og jeg forbinder mig til, idet allersenest inden et årsforløb at opføre og indrette den fjerde længe til gaden, af ege tømmer og teglmur forny samme gærde tilhørende hauge og indhegning.

Det nævnes senere i dokumentet, at pantsætningen også omfatter 2 af Langes vænger i Hersegade, og teksten fortsætter med en lang beskrivelse af den pantsatte ejendom og vængernes beliggenhed – beskrevet ved at nævne de ejendomme, som det pantsatte støder op til – det var før matrikelsystemet var indført.

Den 8. november 2022

Steen Thrane Hansen og Kurt Buchtrup